

เทศน์เช้า วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรมเพื่อเป็นมงคลชีวิต ชีวิตเกิดมามีคุณค่าถ้ามีความสุข ชีวิตมีคุณค่ามากถ้าเกิดมาประสบความสำเร็จ มีความสุข ถ้าชีวิตเกิดมามีความทุกข์ ชีวิตนั้นไม่มีค่า มันเป็นสิ่งมีชีวิต สิ่งที่มีชีวิต จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตไม่มีวันที่สิ้นสุด ถ้ามีวันสิ้นสุดได้ก็เรามาประพฤติปฏิบัติจนถึงที่สุดแห่งทุกข์ ถ้าถึงที่สุดแห่งทุกข์ จะว่านิพพานมันมีอยู่ๆ จิตที่มันไม่เคยตายๆ สิ่งที่ไม่เคยตายกับนิพพานอันนั้นมันเป็นวิมุตตिसุข สุขอันนั้นสุขโดยสัจจะโดยความจริง แต่ความสุขของเราๆ ชีวิตมีค่าถ้ามีความสุขไง ชีวิตมีค่าถ้าเราสมความปรารถนาไป

ถ้าสมความปรารถนา สมความปรารถนาด้วยบุญกุศลนะ คำว่า “ด้วยบุญกุศล” เราทำสิ่งใดด้วยความสุจริต ทำสิ่งใดด้วยสมความปรารถนา อันนี้เป็นบุญกุศล แต่ทำสิ่งใดแล้วเราขาดตกบกพร่อง มันเป็นบาป คนที่มีบาป มีการขาดแคลน การขาดแคลนอย่างนี้มันเกิดมาจากการกระทำ มันเกิดจากกรรมของเราทั้งนั้นนะ แต่การกระทำ เวลากรรมของเราทำมา ทำมาด้วยการขาดสติไป เวลาเราขาดสติ เราไม่มีสติปัญญา เราทำสิ่งใดเพื่อความดำรงชีพๆ

ดำรงชีพถ้ามีสติปัญญา เห็นไหม คนล้มอย่างข้าม เวลาคนล้ม คนล้ม พระโพธิสัตว์ๆ เขาบอกแม้แต่สุนัข อย่าไปรังแกมันนะ เพราะการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราไม่รู้ว่าจะไปเกิดเป็นชาติใด เราจะเกิดเป็นภพชาติใดเวลาเกิดมาแล้ว สิ่งนั้นเขาเกิด เวลาถึงวาระของเขา เขาอาจจะเกิดเป็นสุนัขก็ได้ เขาเกิดเป็นสัตว์ก็ได้ แต่ถึงเวลาเขาพ้นจากภพชาตินั้นขึ้นไปแล้วเขาจะเกิดเป็นผู้ยิ่งใหญ่ก็ได้ เขาไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหมก็ได้ เวลาอย่างนั้นเราถึงมีเมตตาต่อกันไป ถ้าสิ่งนี้สิ่งที่มีค่า สิ่งมีชีวิตนี้มีค่า มีค่าเพราะเรามีสติปัญญาไป ถ้ามีค่าเพราะมีสติปัญญา เรามาทำบุญกุศลของเราเพื่อเป็นมงคลชีวิตของเรา

มงคลชีวิตนะ เกิดในประเทศอันสมควร สภาวะแวดล้อมที่ดี ทำกสิกรรม ทำการเกษตร ทำเพื่อปัจจัย ๔ เพื่ออาหารของเรา นี้เกิดในประเทศอันสมควร เกิดในประเทศอันสมควรนะ เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา เกิดในชาติไทยของเรา ถ้าเกิดในชาติไทย

ของเราเราไปวัดไปวาของเรา ไปวัดหัวใจของเราใจ ถ้าหัวใจของเรามันคั่นมันร่น มันก็คั่นขวาง อันนั้นนะกิเลสมันแสดงตัวแล้วละ แต่ถ้ามันขึ้นชมของมัน มันมีบุญกุศลของมัน คนเราเกิดมา เกิดมาถ้าประสบความสำเร็จ เกิดมาแล้วทำอะไรแล้วมีผลประโยชน์ ประสบความสำเร็จในชีวิต จะมีความสุขๆ

ความสุขมันเกิดมาจากไหน ความสุขมันเกิดมา เกิดมาจากสติปัญญาของเรา เกิดมาจากการแสวงหาของเรา การแสวงหาของเรา จังหวะและโอกาสนะ วาสนาๆ คำว่า “วาสนา” เรบอก วาสนา ทุกคนก็แย้งชิงกัน อยากมีอำนาจวาสนามีบารมี การที่แย้งชิงอำนาจวาสนาบารมีมันมีที่ลับหลังนะ คำว่า “มีบารมี” เวลาคนอยู่เบื้องหลัง คนที่เป็นเพื่อนของเราอยู่ลับหลัง มีสิ่งใดเราปกป้องเราดูแล

นี่ก็เหมือนกัน อำนาจวาสนาบารมี ถ้ามันอยู่ในหัวใจของคนแล้ว เราจะอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ เขาเคารพบูชา แต่ถ้ามันเป็นเสแสร้ง เสแสร้งว่าจะมีบารมี กดขี่เขาด้วยอิทธิพล มันมีแต่ต่อหน้าลับหลังเขาก็ไม่เชื่อถือหรือ

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าอำนาจวาสนาบารมี อำนาจวาสนาบารมีมันเกิดมาจากไหน มันเกิดจากการกระทำของเรา ถ้าเกิดจากการกระทำของเรา คนที่มีจิตใจที่เข้มแข็ง คนที่จิตใจที่มีจุดยืน ทำสิ่งใดเพื่อประโยชน์ๆ ไม่มีเบื้องหน้าเบื้องหลัง ไม่มีการเจ้าเล่ห์แสนงอน มันทำเพื่อประโยชน์ๆ ใจ มันก็เกิดอำนาจวาสนาบารมี ถ้าเกิดอำนาจวาสนาบารมี ทำสิ่งใดคนก็ปกป้องดูแล เวลาตกทุกข์ได้ยาก คนก็จุนเจือ

คนเรามันสูงๆ ต่ำๆ ทั้งนั้นนะ ชีวิตมันลุ่มๆ ดอนๆ มันจะประสบความสำเร็จไปตลอดอย่างไร ถ้าประสบความสำเร็จ เขาต้องทำของเขาพอดี นี่เป็นมงคลชีวิต ถ้าเป็นมงคลชีวิตของเรา เราแสวงหาของเรา เราแสวงหาสิ่งที่คุ้มครองเราด้วยบุญกุศล ถ้ามันมีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง อันนั้นมันก็เป็น คนเรามีกรรมเก่ากรรมใหม่ทั้งนั้นนะ กรรมดีกรรมชั่วที่มันกระทำมา ทำสิ่งนั้นมา ทำสิ่งนี้มา แต่ในสมัยปัจจุบันนี้ ดำรงชีวิตนี้เรามีสติปัญญา เราก็ขวนขวายของเรา เวลามันทุกข์ มันยาก ทุกข์ยากด้วยกันทั้งนั้นนะ

เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูด เวลาให้หันหน้าเข้าหากัน บ่นเรื่องความทุกข์ไม่มีวันจบวันสิ้น แต่ถ้าบ่นเรื่องความทุกข์ไม่มีวันจบวันสิ้น นั่นเป็นความทุกข์ใจ ความทุกข์เพราะอะไร เพราะความผิดพลาด ความพลั้งเผลอ การกระทำสิ่งนั้นมา ปัจจุบันนี้มีสติปัญญา ถ้าทำสิ่งใดแล้วมันไม่

ประสบความสำเร็จ มันก็มีความทุกข์ของมัน ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง ทุกข์คือความทนอยู่ไม่ได้ นั่งอยู่ก็ทนอยู่ไม่ได้ นอนอยู่ก็ทนอยู่ไม่ได้ ทำอะไรก็ทนอยู่ไม่ได้ มีกิริยาเดียว ทนอยู่ไม่ได้ มันต้องมีการเปลี่ยนแปลงของมัน นั่นคือทุกข์ ถ้าทุกข์มันเป็นอย่างนั้นแล้ว ถ้าเรามีสติปัญญา เราเข้าใจ

ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ ละสิ่งที่ว่าเราจะให้มันไม่มีใจ สิ่งที่มีมันไม่มีไม่เป็น เป็นไปไม่ได้ชาติปี ทุกขา การเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง ชาติปี ทุกขา การมีชีวิตนี้ ที่ว่าชีวิตนี้มีค่าๆ เขามาค้นคว้าตรองนี้ ถ้ามาค้นคว้า ชาติปี ทุกขา การเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง แล้วทำอะไรถึงไม่เกิด ถ้าไม่เกิด ไม่เกิดทำไม ก็อยากเกิด อยากเกิด อยากประสบ อยากจะมีความสุข เพราะอะไร เพราะจิตใจเรามีสติปัญญาแค่นี้ไง เรามีสติปัญญาสิ่งนี้ไง คุณ มันเป็นอนิจจังทั้งนั้นเลย เวลาการพลัดพรากนะ มีแต่น้ำตา มีแต่การอาลัยอาวรณ์ แล้วที่ไหนมีการเกิด ที่นั่นก็ต้องมีการดับ ที่ไหนมีการเกิด ที่นั่นต้องมีการทำลายไป มันมีของมัน โดยธรรมชาติ แล้วธรรมชาติ เราอยากเกิด เราอยากจะมีมันถือมัน อยากจะว่าเป็นของเรา แล้วมันเป็นของเราจริงได้หรือไม่ละ มันเป็นของเราจริงไม่ได้ไง

แต่เวลาเกิดมา เกิดนี้เป็นอริยทรัพย์ เป็นอริยทรัพย์ขึ้นมา เกิดมาเพื่อให้ค้นคว้าเรื่องนี้ไง เกิดมาเพื่อให้ศึกษา เพื่อให้ค้นคว้า เพื่อให้เข้าใจ ถ้ามันศึกษา มันค้นคว้า มันเข้าใจแล้วมันจะไปยึดมันถือมันอะไร ถ้ามันไม่ยึดมันถือมันอะไร เห็นไหม นี่ธรรมะ ธรรมะที่มันจะมาแก้ไข แก้ไขความยึดมันถือมัน ถ้าแก้ไขความยึดมันถือมัน

คนทำความจริง คนที่เป็นจริง คนเป็นจริงต้องคนมีสัจจะ คนมีสัจจะ การมีสัจจะยึดมันถือมันหรือไม่ การมีสัจจะ มีสัจจะมันเรื่องอะไรละ มีสัจจะ เราจะทำเรื่องอะไรละ เกิดมามีชีวิตใจใหม่ เราทำหน้าที่ของเราหน้าที่พ่อ หน้าที่แม่ หน้าที่ปู่ หน้าที่ย่า หน้าที่ของเด็กน้อย หน้าที่ของเด็กก็ทำหน้าที่ หน้าที่แล้วแต่ความรับผิดชอบ หน้าที่มากน้อยแค่ไหน

ถ้าหน้าที่มันมากน้อยแค่ไหน นั่นทำตามหน้าที่ๆ มันเป็นหน้าที่ของเรา ถ้าทำหน้าที่ของเราเสร็จสมบูรณ์แล้ว ลูกหลานเราเจริญเติบโตมาแล้ว หน้าที่สมบูรณ์เราแล้ว ทีนี้ตัวเราละ จิตใจของเราละ จิตใจของเราที่มันว่าแหงอยู่

ไม้ไผ่ปลั่งนะ เวลาไม้ที่มันเริ่มเติบโตขึ้นมา ดูด้วยความชื่นชมเนาะ เพราะมันเจริญออกงาม แต่ไม้ไผ่ปลั่งนะ มันจะล้มลงสู่แม่น้ำแน่นอน นี่เหมือนกัน ชีวิตของเรา เราต้องพลัดพราก

แน่นอน ถ้าเราพลัดพรากแน่นอน มรณานุสติ ถ้ามรณานุสตินี้ เราระลึกถึงความตาย ความตาย ก็คือความตาย ถ้าความตายแล้ว ถ้ากำลังจะตาย เราควรทำอย่างไร นี่เข้าแล้ว ถ้าเราควรทำอย่างไร

เรามาวัดมาวาระมาเสียดสละทานๆ ทานนี้เป็นสมบัติของเรานะ สิ่งของที่เสียดสละออกไปแล้ว สิ่งที่เป็นสมบัติของเราทั้งนั้น สิ่งที่เราเสียดสละไป ถวายพระไปนี้เป็นสมบัติของเราทั้งนั้น ไม่ใช่ของพระ ของพระ สิ่งที่เป็นของพระเป็นวัตถุ สิ่งที่เราสละมา ใครเป็นคนสละ ใจนี้เป็นคนสละ ใจใหม่ ถ้าใจเป็นคนสละมากน้อยแค่ไหน นั่นนะ วาสนาบาปมีมันเกิดตรงนั้นนะ วาสนาบาปมี เราทำของเราเต็มทีไร เราทำของเราเต็มที พอทำแล้วส่วนใหญ่จะคิดว่าทำดีไม่ได้ดี

ก็เราทำมาแล้วมันควรเกิดผลตอบแทนตามที่เรต้องการ ตามที่ปรารถนา ถ้าเวลาบุญมันมาถึงนะ สิ่งที่เราต้องการสมความปรารถนา มันได้ผลตอบแทนมากกว่านั้นมหาศาลถ้ามันได้ แต่ถ้ามันยังไม่ถึงเวลาของเราใจใหม่ ถ้ามันยังไม่ถึงเวลาของเราคือกรรมเก่ากรรมใหม่ใจ การกระทำ แม้แต่เราสร้างบุญกุศลมา มนุษย์สมบัติได้เกิดเป็นมนุษย์มันก็สุดยอดของเราอยู่แล้ว แล้วสุดยอดของเรา ทำสิ่งใดถ้ามันประสบความสำเร็จมากขึ้นไป นั่นนะเขาทำของเขาเขา เขาทำของเขาเขา นั่นนะเป็นวาสนา เป็นโอกาสที่ให้กระทำ

ถ้าให้กระทำ ถ้ามันสมบูรณ์ มันสมบูรณ์ของมัน สมบูรณ์มันต้องมีสติปัญญาสิ คนเราจะมานั่งเฉยๆ ให้มันลอยมาจากฟ้า มันเป็นไปไม่ได้หรอก เพราะอะไร เพราะต่างคนต่างสร้างมาด้วยกันทั้งหมด ต่างคนต่างมีบุญกุศลกันทั้งนั้น สภาพกรรมใด กรรมที่มันคลุกเคล้ากันไป กรรมที่คลุกเคล้ากันไป คุณสิ ของใครที่มีโอกาสวาสนามากกว่า นี่พูดถึงความเป็นสุจริตนะ

แต่ถ้าเป็นทางโลก ทางโลกเขาบอกว่า คนเกิดมาต้องมีหม่อมมีคณะ ต้องมีพรรคมีพวก การมีพรรคพวกช่วยเหลือกัน อันนั้นมันก็เป็นส่วนหนึ่ง เรื่องสถานะแวดล้อมส่วนประกอบมันมีไปทั้งนั้นนะ มันจะมีมากมีน้อยมันอยู่ที่จังหวะอำนาจวาสนาของคนคนนั้น ถ้าจังหวะและอำนาจวาสนาของคนคนนั้น เขาไปอยู่ในชุมชนนั้น เขาไปอยู่สิ่งที่อุดมสมบูรณ์ของเขา เขามีโอกาส แต่ถ้าจังหวะของเรา จังหวะก็อำนาจวาสนาของเรา สิ่งนั้นมันมีคนที่มีอำนาจวาสนาแน่นหนาไปหมดเลย เราไปเกิดสภาวะแบบนั้น

นี่ใจ การกระทำๆ สิ่งที่มีมันเกิดการกระทำขึ้นมา ว่าเป็นมงคลชีวิตๆ ใจ มงคลชีวิตคือมีสติ มีปัญญา ถ้าขาดมงคลชีวิตนะ มันไปกว้านเอาฟืนเอาไฟ การน้อยเนื้อต่ำใจ แล้วคิดแต่ความเจ็บช้ำน้ำใจ สิ่งนั้นคือกิเลส สิ่งที่เราที่มีสติมีปัญญาของเรานะ เราก็ขวนขวายของเรา เรามองสิ คุณสิ คนที่

ทุกข์จนเจ็บใจ เขาก็มีของเขาใช้ใหม่ คนที่ประสบความสำเร็จมั่งมีศรีสุข เขาก็มีของเขาใช้ใหม่ เราก็อำนาจของเราๆ แต่เรามีสติปัญญาของเรา เรามีสติปัญญา หมายความว่า เรามีสติ เราไม่ให้สิ่งที่มันกระตุ้นในใจของเรามันแผดเผาเรา สังคม สังคมมันก็ซับซ้อนอยู่แล้ว เราก็ต้องมีสติปัญญาอยู่กับสังคมนั้น แต่เวลากิเลสที่มันแผดเผาภายใน เรามีทั้งศิกนออกศิกนในเขียวหรือ

ศิกนออก การดำรงชีวิตของเราในสังคมของเรา เราก็มีศีลมีธรรม มีสุจริตเป็นเรื่องปกครองดูแลรักษาให้ชีวิตของเราไม่ผิดพลาดไป ในหัวใจของเราก็อำนาจให้กิเลสมันกระตุ้นของมัน อย่าให้มันกระตุ้น อย่าให้มันปรารถนาโดยลอลม แต่ถ้ากิเลสถ้ามันคิดอย่างนั้น แต่ถ้าเป็นธรรมๆ นะ เราต้องมีความขยันหมั่นเพียรของเรา เราทำหน้าที่ของเรา

คนทำงานแล้วใช้สติปัญญามากกว่าเราเยอะแยะไปหมด คนที่เขาประสบความสำเร็จเขาล้มลุกคลุกคลานมาทั้งนั้นนะ เขาล้มลุกคลุกคลานมาก่อน เขาถึงมีประสบการณ์ชีวิตของเขา เขาถึงได้ใช้สติปัญญาของเขาใคร่ครวญสิ่งที่เขาเห็นว่าเห็นอยู่นั้นว่ามันควรหรือไม่ควร สิ่งที่เกิดขึ้น เขามีสติปัญญาใคร่ครวญของเขา แยกแยะของเขาว่าถูกหรือผิด นี่เพราะประสบการณ์ที่เขาเคยล้มลุกคลุกคลานมานั้นไง ของเราไม่เคยล้มลุกคลุกคลานเลย แล้วเราก็อำนาจให้ประสบความสำเร็จไปเลย ชีวิตของเรามันจะสมบูรณ์ไปด้วยกลีบกุหลาบดอกไม้ตลอดไปเลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นะ ตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ไปจำพรรษาอยู่กับพราหมณ์ พราหมณ์นิมนต์ให้จำพรรษา แล้วเกิดทุกข์ภัย เกิดภัยแล้ง ลืมใส่บาตร ลืมใส่บาตรมา แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นะ พระอานนท์นี่โห้โฮ! สะเทือนใจมาก เพราะไปบิณฑบาต พอดีพ้อคำม้าเขาก็ต้อนม้ามาเพื่อค้าขายข้ามถิ่น พอถึงเวลาหน้าฝนเขาก็ตั้งแคมป์พักที่นั่น เวลาที่เขาบิณฑบาตไม่ได้ก็ไปบิณฑบาตกับพ้อคำม้านั้นนะ เขาให้อาหารม้าอย่างไรเขาก็ใส่บาตรอย่างนั้นมา ได้มาเป็นข้าวกลิ้ง

ภิกษุทำให้อาหารสุกเองไม่ได้ เป็นอาบัติ ภิกษุปรุงแต่งอาหารได้ อาหารเต็มรสเต็มได้ แต่ของดิบทำให้เป็นของสุก ภิกษุทำไม่ได้ พระอานนท์ทำไม่ได้นะ เอาข้าวมาบด บดให้เป็นแป้ง บดให้เป็นแป้งเสร็จแล้วเอาน้ำพรม ไปถวายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จนพระโมคคัลลานะทนไม่ได้ พระโมคคัลลานะบอกขออนุญาตองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่าจะนิมนต์พระเหาะไปบิณฑบาตอีกทวีปหนึ่ง

แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามว่า แล้วพระที่ไม่มีฤทธิ์เขาจะอย่างไรละ

ก็ผมจะจับมือไป ผมจะพาหะไปเอง

มีฤทธิ์มีเดชนะ คำว่า “มีฤทธิ์มีเดช” พยายามจะเปลี่ยนแปลงไง เปลี่ยนแปลงทุกขภัยอันนั้น เปลี่ยนแปลงวาระอันนั้น เปลี่ยนแปลง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่อนุญาต ไม่อนุญาต

พอไม่อนุญาต ขอบอก ขอบอกว่าจะพลิกแผ่นดิน พลิกแผ่นดินขึ้นมา คือเอาแห่งดินขึ้นมา คือดินที่เป็นอาหารพลิกขึ้นมา

แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ถามว่า แล้วประชาชนอยู่นี้ทำอะไรล่ะ

ผมจะกางฝ่ามือของผมให้เป็นแผ่นดิน แล้วเอาประชาชนวางบนฝ่ามือผมก่อน แล้วผมจะพลิกแผ่นดินขึ้นมา แล้วก็ค่อยเอาประชาชนกลับมาตั้งไว้ที่เดิม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไม่อนุญาต

ผู้ที่มีฤทธิ์มีเดชสามารถทำได้นะ แต่ทำแล้วมันเป็นของชั่วคราวไง มันเรื่องชั่วคราว เรื่องชั่วคราวมันไม่เป็นความจริง แต่กรรมของคนมันจริง กรรมของคนมันจริงใจ เวลาถึงที่สุดแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกพรรษาแล้ว พอออกพรรษาแล้วพราหมณ์ถึงนึกได้ไงว่า นิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ มาขอขมาลาโทษนะ มาขอขมาลาโทษแล้วก็นิมนต์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าไปฉันในราชวัง

แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็พูดกับพระเงา เธอชนะแล้ว พวกเธอชนะ ชนะอะไร ชนะความทุกข์ความยาก ชนะกิเลสไง ชนะไอ้ที่มันค้ำครั้นในใจไง ไอ้ที่ค้ำครั้นในใจมันก็ไม่ยอมไง มันจะเอาแต่ความสุขเอาความสะดวกของมัน

นี่แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อยู่ในพระไตรปิฎกนะ เวลาชีวิตของคนมันจะไม่ราบเรียบเสมอไปหรอก มันก็มีลุ่มๆ ดอนๆ ทั้งนั้น แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลามีปัญหาขึ้นมา เวลาเผยแผ่ธรรมๆ มันมีศาสนาอื่นอยู่แล้ว มันมีศาสนาพราหมณ์อยู่แล้ว แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิเสธไปหมดๆ มันมีปัญหาไปทั้งนั้นนะ ทีนี้มันก็มีเรื่องการกระทบกระเทือน เรื่องการใส่ร้าย เรื่องการทำลายกัน

ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงเทศน์บอกพระ ภิกษุทั้งหลาย ถ้าพวกเธอ โคนโลกธรรม คือ โคนเขาตติณนินทา โคนเขากล่าวร้าย เธออย่าเสียใจไป ให้ดูองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นตัวอย่าง

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเผยแผ่ไป มันมีคนโต้แย้ง มันมีคนทำลาย เพราะว่าความเชื่อถือความศรัทธามันมา แล้วเป็นความจริงๆ ตลอด ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดกับพระ ภิกษุทั้งหลาย มันไม่มีใคร โคนโลกธรรมรุนแรงเท่ากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรอก ทั้งๆ ที่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีอำนาจวาสนานะ มีบารมีมาก อนาคตังสญาณ มีฤทธิ์มีเดชทำได้ทั้งนั้นนะ แต่ท่านไม่ทำ จะทำต่อเมื่อพวกเดียรฉัตร พวกที่กล่าวร้าย เวลาแสดงธรรมเพื่อปราบปราม ท่านแสดงเพื่อเวลาปราบปรามกิเลส เวลาทำเพื่อประโยชน์ แต่ท่านไม่มาทำเพื่อแสวงหาสิ่งใดทั้งสิ้น

เวลาเผยแผ่ธรรมๆ ต้องเผยแผ่ธรรมก็เพื่อให้พวกเราเข้าใจ ถ้าเข้าใจก็แสดงธรรมนี้ไป แสดงว่าสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก สิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี สิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ ให้พวกเราเข้าใจ ให้พวกเราเห็น ให้พวกเรารู้ มงคลชีวิตไง ถ้าคนมันรู้มันเห็นขึ้นมา มันจะทำความชั่วไหม มันจะเอาแต่บาปอกุศลใส่ตัวเราไหม ใครบ้างจะเอาบาปใส่ตัว ใครบ้างจะเอาสิ่งไม่ดีเข้าตัว แต่เพราะกิเลส มันปิดบังหัวใจไง มันถึงผิดพลาด มันถึงทำสิ่งที่ไม่ถูกต้องดิงามมาไง ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลารื้อสัตว์ขนสัตว์ รื้อสัตว์ขนสัตว์ด้วยการเทศนาว่าการ ด้วยการชักจูงใจ ด้วยฤทธิ์ด้วยเดช เอาไว้ปราบพวกคือๆ

นี่พูดถึงชีวิตของคน ถ้าเป็นมงคลชีวิตของเรา เราทำบุญกุศล พระพุทธศาสนาสอนที่นี้ ฉะนั้น เวลาบอกว่า ถ้ามันเป็นบุญกุศลก็ต้องให้เราสมความปรารถนาทุกๆ สิ่ง สมความปรารถนา เหมือนเด็ก เด็กมันไม่เข้าใจสิ่งใด มันไปเอาสิ่งใดมาทำร้ายตัวเองทั้งนั้นนะ นี่ก็เหมือนกัน คิดโดยกิเลสค้นหาความทะยานอยาก คิดของมันไปเรื่อย แต่ชีวิตไม่ต้องการอย่างนั้น ชีวิตต้องการปัจจัย ๔ ชีวิตต้องการความสงบระงับ อดตา หิ อดตโน นาโต ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้าตนเข้าใจในตน ตนมีสติปัญญา หัวใจของตนมีความสุข อยู่ที่ไหนก็มีความสุข ถ้าความสุขมันเกิดที่นี้แล้วนะ สิ่งที่เราแสวงหาๆ มันวางหมดเลย เออ! ไม่เอา ทีแรกไม่รู้ นึกว่าได้มาแล้วจะดี พอได้มาแล้วเป็นภาระไปทั้งนั้น เป็นภาระ เป็นความรับผิดชอบไปต่างๆ สิ่งจริงๆ แล้วหัวใจต้องการธรรมะนี้

แต่เราเกิดเป็นมนุษย์เนาะ เราเกิดมาเป็นคน คนต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย เราก็มีปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อดำรงชีพ อย่าให้กิเลสมันยุมันแห่ ยุแห่จนเราทุกข์เราร้อนในใจ เราต้องทำหน้าที่การงานนะ พระไปบิณฑบาตมา บอกเขาบอกว่ามันไม่เป็นประโยชน์ๆ นี่เพิ่งบิณฑบาตกลับมา มันต้องทำไง นี่ไง อริยประเพณี ประเพณีของพระอริยเจ้า บิณฑบาตเป็นวัตร เลี้ยงชีพ เลี้ยงชีพด้วยปณิธาน ไม่มีอาชีพ ไม่มีวิชาชีพ อาชีพที่ทำมาหากิน แต่เลี้ยงชีพด้วยปณิธาน ด้วยเท้าของตน ออกบิณฑบาตเป็นวัตร แล้วเราเป็นฆราวาสใช่ไหม เราก็ต้องมีหน้าที่การงานของเราเพื่อดำรงชีพ เราหาสิ่งนั้นมา แต่ให้มีคุณธรรมในใจบ้าง หล่อเลี้ยงใจให้มันอย่าว่าเหว ให้มันอย่าบีบคั้นตนเอง รักษาดูแลหัวใจของเราไป

จากภายนอก ภายนอกก็ทำหน้าที่การงานเพื่อเลี้ยงชีพ ภายในก็พยายามมีสติปัญญาให้หัวใจอย่าเดือดร้อนเกินไป ให้หัวใจของเราดีขึ้นๆ ดีขึ้นจนมันอยากประพฤติปฏิบัตินะ เพราะมันอยากได้ดีกว่านี้ อยากได้ดี อยากได้สมาธิ อยากได้ปัญญา อยากได้มรรค อยากได้ผล มันชวนชวน ถ้ามันทำของมัน เวลามันเกิดขึ้นในใจนะ เราจะเห็นความหัตถ์จรรยของจิตดวงนี้เลย จิตดวงนี้ สิ่งที่มีค่าๆ มรรคมันเกิดบนหัวใจนี้ สิ่งใดทุกอย่างเกิดบนหัวใจนี้ ความคิดเกิดบนหัวใจนี้ ทุกข์ยากก็เกิดบนหัวใจนี้ เวลามีความสุขก็ความสุขเกิดจากหัวใจนี้ แล้วเวลาเกิดมรรคเกิดผล เกิดมรรคญาณในหัวใจนี้ มหัตถ์จรรยกับจิตดวงนี้ จิตดวงนี้มีค่ามาก เอวัง